

Сибиларизација

Заштитни зид

*Захваљујући сталним **тренинзима**, Харисон Форд је у стању да буде међу првима у глумачкој **лиги**. У новом филму он је шеф обезбјеђења у једној **банци**. принуђен ја да помогне криминалцима у **пљачки** банке јер му је породица улог у **коцки**.*

Објасни зашто су истакнуте ријечи у тексту.

Као и палатализација и ова гласовна промјена се вршила у прошлости и за разлику од претходне, сибиларизацијом су задњонепчани сугласници **к, г и х** пред вокалом прелазили у сибиланте **ц, з и с**.

Резултати сибиларизације **к- ц, г- з, х- с** имамо у:

1. дативу и локативу једнине именица женског рода које се у номинативу једнине завршавају на – **а**, чија се основа завршава неким од задњонепчаних сугласника који се мијењају у сибиланте испред наставка – **и**: **рука- руци**, **нога- нози**, **епоха- епоси**;
2. номинативу, дативу, инструменталу и локативу множине именица мушког рода које се у номинативу једнине завршавају на задњонепчани сугласник: **јунак- јунаци- јунацима**; **предлог- предлози- предлозима**; **орак- ораси- орасима**;
3. императиву и имперфекту глагола чија се основа завршава задњонепчаним сугласником: **рећи (рек)- реци- рецијах**;
стрићи: (стриг) – стризи- стризијах;
4. грађењу имперфектних глагола од перфективних: **кликнути- клицати**; **дигнути- дизати**; **уздахнути- уздисати**.

Одступања

Сибиларизација се не врши у:

1. личним именима: **Анка- Анки**, **Зага- Заги**, **Лука- Луки**;
2. именима народности, називима становника: **Црногорки**, **Американци**;
3. када се задњонепчани сугласници нађу у групама **зг, цк, сх, чк, ћк**, остаће непромијењени, јер би промјеном добили групу сугласника веома тешку за изговор или би се изгубило значење ријечи: **мазга- мазги**, **коцка- коцки**, **мачка- мачки**;

4. када се задњонепчано к нађе у групи **тк** у двосложним ријечима, онда не долази до промјене: тетка- **тетки**, мотка- **мотки**, четка- **четки** (изузетак је ријеч битка која има два облика: **битки и бици**).

Вишесложне ријечи са овом сугласничком групом јављају се и са промијењеном и са непромијењеном групом **тк**: **приповијетки- приповијечи, загонетки- загонеци**;

5. у ријечима у којима би промјеном задњонепчаних сугласника дошло до нејасноћа у значењу: бака- баки, сека- секи, лига- лиги, дога- доги.

Географска имена се различито понашају код ове промјене:

Бањалуци, Сутјесци, Боки, Крки, али Лики, Лици, Пожеги, Пожези, Америци, Африци, али Казабланки, Волги, Костарики.

Правилно је само: честитки, тачки, журки, кваки.

Дублетни облици:

снаха- снаси, снахи;

слуга- слуги, слузи;

фреска- фресци, фрески;

епоха- епоси, епохи.